NN 48/2019 (12.5.2019.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-653/2019 od 3. travnja 2019.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

941

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Rajko Mlinarić i Goran Selanec, članovi Vijeća, odlučujući o ustavnoj tužbi koju je podnio Stjepan Jurišić iz Sesvetskog Kraljevca, kojeg zastupa Hrvoje Čačić, odvjetnik u Bjelovaru, na sjednici održanoj 3. travnja 2019. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški dužan je donijeti odluku u predmetu broj: Pu Ovr-2338/15 u najkraćem mogućem roku, ali ne dužem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe Stjepanu Jurišiću iz Sesvetskog Kraljevca, V. Kindera 19, određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava na razumnu duljinu postupka zajamčenog člankom 29. stavkom 1. u vezi s člankom 35. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.) u iznosu od 13.200,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz Državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Stjepan Jurišić iz Sesvetskog Kraljevca (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je 2. siječnja 2019. ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), u kojoj je, između ostalog, istaknuo prigovor da je trajanjem ovršnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Slavonskom Brodu, Stalnoj službi u Novoj Gradiški pod brojem Pu Ovr-2338/15, povrijeđeno njegovo ustavno pravo na donošenje odluke u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

U ustavnoj tužbi podnositelj detaljno obrazlaže tijek ovršnog postupka koji se u povodu njegovog prijedloga kao ovrhovoditelja, isprva vodio kod Općinskog suda u Daruvaru, a u nastavku kod Općinskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne službe u Novoj Gradiški pod brojem Ovr-1945/10, a koji se u trenutku podnošenja ustavne tužbe u povodu žalbe koju je podnositelj izjavio protiv rješenja Općinskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne službe u Novoj Gradiški broj: Pu Ovr-2338/15 od 20. studenoga 2018., od siječnja 2019. nalazio pred Županijskim sudom u Zagrebu.

1.1. Podnositelj u ustavnoj tužbi predlaže da Ustavni sud odredi »nadležnom Županijskom sudu koji odlučuje o njegovoj žalbi protiv rješenja Općinskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne službe u Novoj Gradiški br. Ovr-2338/15-99 od 20. studenoga 2018. godine rok od mjesec dana u kojem će donijeti akt«, kao i da podnositelju odredi »primjerenu naknadu u iznosu od 25.000,00 kn ... zbog povrede njegovog ustavnog prava koju je Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški ... učinio kada o pravim i obvezama podnositelja nije odlučio u razumnom roku«.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis predmeta Općinskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne službe u Novoj Gradiški broj: Ovr-2338/15.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Podnositelj je 28. prosinca 2010. Općinskom sudu u Daruvaru, pozivajući se na pravomoćno i ovršno rješenje Općinskog suda u Daruvaru broj: R1-251/09-33 od 14. svibnja 2010., podnio prijedlog za ovrhu radi ostvarivanja susreta i druženja njega kao roditelja s mlt. djetetom Ivanom Radmanom. Ovršni postupak pokrenut je prijedlogom kod Općinskog suda u Daruvaru pod brojem Ovr-1945/10.

Prvo ročište Općinski sud u Daruvaru održao je 19. siječnja 2011. Raspravnim rješenjem podnositelju je naloženo da u roku od tri dana u spis predmeta dostavi dokaz o podnesenoj kaznenoj prijavi, a za koju je podnositelj tvrdio da je kod Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru u prosincu 2010. zatražio kazneni progon protiv ovršenice Marine Radman i dr. radi osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela opisanog i kažnjivog u smislu članka 215. stavka 1. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.).

Podneskom od 20. siječnja 2011. podnositelj je dostavio traženu dokumentaciju, a očitovanje o ovršnom prijedlogu ovršenica je dostavila u spis ovršnog predmeta 21. siječnja 2011. Žalbu protiv rješenja o ovrsi ovršenica je uložila u spis 1. veljače 2011.

Županijski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Virovitici rješenjem broj: Gž-848/2011-3 od 7. srpnja 2011. ukinuo je rješenje o ovrsi Općinskog suda u Daruvaru broj: Ovr-1945/09-9 od 21. siječnja 2011. i predmet vratio prvostupanjskom sudu na odlučivanje.

U nastavljenom ovršnom postupku Općinski sud u Daruvaru održao je ročište 1. rujna 2011., na kojem je predstavnik Centra za socijalnu skrb Daruvar izjavio da budući je ovršenica promijenila mjesto prebivališta (iz Daruvara u Okučane), Centar za socijalnu skrb Daruvar više nije nadležan za sudjelovanje u predmetnom ovršnom postupku.

Rješenjem broj: Ovr-1945/10-20 od 1. rujna 2011. Općinski sud u Daruvaru oglasio se mjesno nenadležnim za postupanje, te je po pravomoćnosti tog rješenja dopisom od 23. rujna 2011. predmet ustupljen Općinskom sudu u Novoj Gradiški kao mjesno nadležnom.

4. Podneskom od 13. listopada 2011. ovršenica je izvijestila Općinski sud u Novoj Gradiški da je kod tog suda pokrenula izvanparnični postupak radi donošenja odluke o izmjeni načina i održavanja susreta i druženja ovrhovoditelja kao oca s mlt. I. R., u privitku je dostavila presliku podnesenog prijedloga.

Općinski sud u Novoj Gradiški 18. listopada 2011., sada pod novim brojem Ovr-884/11, održao je ročište u nastavku ovršnog postupka, te je donio rješenje da se od Policijske postaje Sesvete zatraži zapisnik o postupanju nad ovrhovoditeljem u povodu događaja od 6. studenoga 2010., kao i da se od Centra za socijalnu skrb Nova Gradiška zatraži izvješće o provedenom savjetovanju ovrhovoditelja i ovršenice od 24. listopada 2011.

U spis ovršnog predmeta uloženo je rješenje Centra za socijalnu skrb Nova Gradiška klasa: UP/I-552-06/11-01/35, urbroj: 2150-15-06/17-11-13 od 7. listopada 2011. kojim je ovršenici određen nadzor nad izvršavanjem roditeljske skrbi u pogledu mlt. djeteta za razdoblje od 1. listopada 2011. do 30. lipnja 2012.

U nastavku spisa ovršnog predmeta nalazi se medicinska dokumentacija za mlt. dijete izdana od Psihijatrijske bolnica za djecu i mladež Zagreb i Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba.

Zamolbom od 23. prosinca 2011. podnositelj kao ovrhovoditelj požuruje provođenje ovršnog postupka.

Dana 25. siječnja 2012. Općinski sud u Novoj Gradiški donosi rješenje broj: 10 Ovr-884/11-17 kojim određuje ovrhu i nalaže ovršenici da na temelju (i u smislu) pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi Općinskog suda u Daruvaru broj: R1-251/09-33 od 14. svibnja 2010., podnositelju kao ovrhovoditelju omogući druženje i susrete s mlt. djetetom.

Ovršenica u povodu tog rješenja 29. veljače 2012. podnosi žalbu koju Županijski sud u Slavonskom Brodu odbija rješenjem broj: Gž-652/12-2 od 16. travnja 2012.

5. Podneskom od 20. lipnja 2012. podnositelj kao ovrhovoditelj izvještava Općinski sud u Novoj Gradiški da nije uspio ostvariti susrete i druženje s djetetom i predlaže da »Sud sukladno toč. II. pravomoćnog rješenja o ovrsi Općinskog suda u Novoj Gradiški broj: Ovr-884/11-17 od 25. siječnja 2012. godine ovršenici izrekne novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 kn (čl. 16. OZ-a), te da joj nastavi izricati novčane kazne sve dok ne postupi po nalogu suda«.

Dana 2. srpnja 2012. podnositelj zamolnicom traži žurno postupanje i ponavlja prijedlog za izricanje novčane kazne ovršenici.

Dana 13. srpnja 2012. Općinski sud u Novoj Gradiški održao je ročište na kojem su saslušani podnositelj kao ovrhovoditelj, ovršenica i djelatnica Centra za socijalnu skrb Nova Gradiška (psiholog).

Dana 19. srpnja 2012. podnositelj požuruje »prisilno provođenje rješenja o ovrsi Ovr-884/11-17«.

Općinski sud u Novoj Gradiški 13. srpnja 2012. donosi rješenje broj: 10 Ovr-884/11-31 kojim ovršenici izriče novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 kuna, uz upozorenje na »daljnje izricanje novčane kazne u iznosu od 5.000,00 kuna ukoliko ne postupi po nalogu suda iz rješenja 10 Ovr-884/11-17 od 25. siječnja 2012. godine«.

Protiv tog rješenja ovršenica je podnijela žalbu 1. kolovoza 2012., u privitku koje je dostavila rješenje Općinskog suda u Novoj Gradiški broj: 7 R1-142/11-14 od 26. lipnja 2012. doneseno u povodu njenog prijedloga radi promjene odluke o održavanju susreta i druženja podnositelja kao oca s mlt. djetetom.

Županijski sud u Slavonskom Brodu rješenjem broj: Gž-1506/12-2 od 7. rujna 2012. djelomično odbija žalbu ovršenice i potvrđuje prvostupanjsko rješenje u dijelu kojim je ovršenici izrečena novčana kazna, ali djelomično i prihvaća žalbu ovršenice te ukida prvostupanjsko rješenje u dijelu u kojem je odbijen prijedlog za odgodu ovrhe i u tom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

6. U ponovljenom postupku, sada pod novim brojem Ovr-1025/12 Općinski sud u Novoj Gradiški 5. studenoga 2012. donosi rješenje kojim odgađa ovrhu sve dok se u odnosu na novo određene susrete podnositelja kao oca s mlt. djetetom, ne provede pravomoćna odluka donesena u izvanparničnom predmetu tog istog suda broj: 7 R1-142/11-14 od 26. lipnja 2012.

Podneskom od 15. travnja 2013. podnositelj kao ovrhovoditelj predlaže nastavak ovršnog postupka, navodeći da je »u međuvremenu provedena odluka OS u Novoj Gradiški broj: R1-142/11 od 26. lipnja 2012.«.

Istog dana, 15. travnja 2013. Općinski sud u Novoj Gradiški donosi rješenje broj: 10 Ovr-1025/12-48 kojim iznova odgađa ovrhu u predmetnom ovršnom predmetu »sve dok se ne donese pravomoćna odluka u izvanparničnom predmetu tog suda 7 R1-102/12«.

U povodu tog rješenja 2. svibnja 2013. podnositelj podnosi žalbu, a 22. svibnja 2013. požuruje rješavanje žalbe.

Spisu predmeta prileži dopis Općinskog državnog odvjetništva u Slavonskom Brodu broj: KR-DO-277/13-4 od 31. svibnja 2013. kojim se od Općinskog suda u Novoj Gradiški »za potrebe postupka zbog sumnje na počinjenje kaznenog djela sprečavanja i neizvršavanja mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe iz članka 215. Kaznenog zakona« traži »dostava preslike cjelokupnog ovršnog spisa broj Ovr-1025/13 (bivši Ovr-884/11)«.

Dopisom od 5. lipnja 2013. Općinski sud u Novoj Gradiški Općinskom državnom odvjetništvu u Slavonskom Brodu dostavio je traženu presliku dokumentacije spisa ovršnog postupka.

Dana 6. lipnja 2013. spis ovršnog predmeta upućen je Županijskom sudu u Slavonskom Brodu radi provođenja postupka u povodu žalbe podnositelja izjavljene protiv rješenja Općinskog suda u Novoj Gradiški broj: 10 Ovr-1025/12-48 od 15. travnja 2013. Županijski sud u Slavonskom Brodu rješenjem broj: Gž-1117/13-2 od 27. lipnja 2013. odbio je žalbu podnositelja i potvrdio naznačeno prvostupanjsko rješenje.

7. Podneskom od 26. ožujka 2015. podnositelj kao ovrhovoditelj traži nastavak ovršnog postupka. Nastavno, podneskom od 15. travnja 2015. podnositelj obavještava sud da je »uz sudjelovanje djelatnika CSS-a Nova Gradiška pokušao dana 17. travnja 2015. ostvariti kontakt s djetetom«, u kojem pokušaju nije uspio pa predlaže sudu »zakazivanje uredovanja sudskog ovršitelja« radi provođenja ovrhe kako je zatražio prijedlogom.

Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški 20. travnja 2015. donosi zaključak broj: 24 PU Ovr-2338/15-6 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) o nastavljaju ovrhe, te određuje ovrhu nalogom ovršenici da omogući druženje i susrete ovrhovoditelja s mlt. djetetom.

Podneskom od 11. svibnja 2015. podnositelj izvještava sud o neuspjelom pokušaju ovrhe dana 1. svibnja 2015., predlaže da sud ovršenici izrekne novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 kuna i ponovno zakaže uredovanje sudskog ovršitelja »radi oduzimanja djeteta uz sudjelovanje djelatnika CSS Nova Gradiška«.

Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški rješenjem broj: 24 PU Ovr-2338/15-8 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 12. svibnja 2015. određuje ovrhu prisilnim oduzimanjem mlt. djeteta od ovršenice i predaji ovrhovoditelju za dan 15. svibnja 2015., uz sudjelovanje Centra za socijalnu skrb Nova Gradiška i policijskih službenika Policijske postaje Okučani.

Podneskom od 15. svibnja 2015. ovršenica traži odgodu ovrhe, ali prijedlog Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški odbija rješenjem broj: 24 PU Ovr-2338/15-10 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 15. svibnja 2015.

Na uredovanju 15. svibnja 2015. ovrha zbog zaštite zdravlja mlt. djeteta koje je prilikom pokušaja oduzimanja od ovršenice i predaje ovrhovoditelju doživjelo stres, nije provedena. Ovršenica je upozorena da »odgoda ovršne radnje ne znači odgodu postupka te da i dalje pravno egzistira rješenje o oduzimanju mlt. djeteta i predaji ocu radi susreta i druženja«.

Dana 25. svibnja 2015. ovršenica u spis ovršnog predmeta ulaže žalbu s prijedlogom za odgodu ovrhe, prilaže više medicinske dokumentacije za mlt. dijete.

Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški rješenjem broj: 24 PU Ovr-2338/15-20 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 27. svibnja 2015. odbio je prijedlog ovršenice, te zaključkom od 3. lipnja 2015. još jednom odredio provođenje ovrhe za dan 5. lipnja 2015. Na uredovanju 5. lipnja 2015. ovrha ponovno nije provedena uz zaključak

Centra za socijalnu skrb da »nije u interesu djeteta da se ide prisilnim oduzimanjem, jer je pravo djeteta uvijek iznad prava roditelja«.

Županijski sud u Slavonskom Brodu rješenjem broj: Gž Ob-50/15-2 od 6. srpnja 2015. odbio je žalbu ovršenice i potvrdio rješenja Općinskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne služba u Novoj Gradiški broj: PU Ovr-2338/15-10 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 15. svibnja 2015. i broj: 24 PU Ovr-2338/15-20 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 27. svibnja 2015.

8. Novo ročište u ovršnom predmetu prvostupanjski sud održao je 31. srpnja 2015., na ročištu je saslušan svjedok psihijatar. Podneskom od 10. kolovoza 2015. ovršenica predlaže odgodu provođenja ovrhe dok se ne provede obrada mlt. djeteta na Klinici za psihotraumu djece u Zagrebu.

Dana 14. kolovoza 2015. održano je još jedno ročište na kojem su u svojstvu svjedoka saslušane liječnica i psiholog.

Podneskom od 27. kolovoza 2015. podnositelj predlaže da sud »izrekne ovršenici zatvorsku kaznu zbog sprečavanja provođenja ovrhe«, prilaže presudu Općinskog suda u Slavonskom Brodu broj: K-234/14-18 od 28. travnja 2015. (presuda bez naznake pravomoćnosti) kojom je ovršenici utvrđena kaznena odgovornost za počinjenje kaznenog djela iz članka 215. KZ-a/97 i izrečena uvjetna kazna zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci uz rok kušnje od 2 (dvije) godine.

U nastavku, Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški rješenjem broj: 24 PU Ovr-2338/15-40 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 11. rujna 2015. odbio je prijedloge ovršenice (od 17. lipnja 2015. i 10. kolovoza 2015.) za odgodu ovrhe. Protiv tog rješenja ovršenica je 28. rujna 2015. podnijela žalbu.

Podneskom od 28. rujna 2015. podnositelj kao ovrhovoditelj ponovno traži uredovanje sudskog ovršitelja radi provođenja ovrhe.

Predsjednik Općinskog suda u Slavonskom Brodu 23. prosinca 2015. donosi rješenje broj: Su-Gzp-I-26/15-4 kojim određuje rok od 6 mjeseci za rješavanje predmeta broj: Pu Ovr-2338/15.

9. Podneskom od 1. travnja 2016. podnositelj ponovno požuruje provođenje ovrhe.

Zaključkom broj: 24 PU Ovr-2338/15-46 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 13. srpnja 2016. određuje se ovrha uredovanjem za dan 18. srpnja 2016., ali ista ponovno nije provedena jer ovršenica i mlt. dijete nisu zatečeni na mjestu ovrhe.

Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški rješenjem broj: 24 PU Ovr-2338/15 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 20. srpnja 2016. ovršenici izriče novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 kuna te ujedno donosi zaključak o ponovnom uredovanju 29. srpnja 2016. Protiv tog rješenja ovršenica podnosi žalbu s prijedlogom za odgodu ovrhe koji prijedlog prvostupanjski sud odbija rješenjem od 28. srpnja 2016.

Predaja mlt. djeteta ovrhovoditelju na uredovanju 29. srpnja 2016. nije provedena.

Prvostupanjski sud zaključkom broj: 24 PU Ovr-2338/15-53 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 29. srpnja 2016. ovršenici izriče novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 kuna i određuje novi termin ovrhe 16. kolovoza 2016. na kojem predaja djeteta također nije provedena jer niti dijete a niti ovršenica nisu zatečeni u obiteljskoj kući u kojoj žive.

Dana 23. kolovoza 2016. ovršenica podnosi žalbu sa »zahtjevom za izuzeće uređujućeg suca i sudske savjetnice«.

Županijski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Požegi rješenjem broj: Gž Ovr-539/2016-2 od 24. kolovoza 2016. uvažio je žalbu ovršenice, preinačio rješenje prvostupanjskog suda broj: 24 PU Ovr-2338/15-40 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 11. rujna 2015. i presudio da se odgađa ovrha u predmetnom ovršnom predmetu na rok od 6 mjeseci, odnosno do detaljne obrade nad mlt. djetetom i obrade oba roditelja u Klinici u Zagrebu za psihotraumu djece. Uvažena je i žalba ovršenice te ukinuto rješenje prvostupanjskog suda broj: 24 PU Ovr-2338/15 (10 Ovr-884/11) (10 Ovr-1025/12) od 20. srpnja 2016.

U nastavku, rješenjem Ureda predsjednika Općinskog suda u Slavonskom Brodu broj: 29-Su-345/16-3 od 3. studenoga 2016. odbijen je zahtjev ovršenice kojim je zatražila izuzeće uređujućeg suca i sudske savjetnice.

10. Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški zaključkom broj: 24 Pu Ovr-2338/2015-66 od 6. travnja 2017. pozvao je obje stranke u ovršnom postupku da »izvijeste sud o postupanju po rješenju Županijskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne služba u Požegi broj: Gž Ovr-539/2016-2 od 24. kolovoza 2016.«.

Podneskom od 19. travnja 2017. ovršenica je izvijestila sud da »nije pokrenula postupak obrade« jer smatra da »to nije njena dužnost«, ali da je »spremna istom postupku se odazvati kada sud to rješenjem odredi«.

Podneskom od 10. svibnja 2017. podnositelj kao ovrhovoditelj izvještava sud o nastavku postupanja ovršenice u onemogućavanju svakog kontakta oca s mlt. djetetom, te u smislu upute iz rješenja Županijskog suda u Slavonskom Brodu, Stalne služba u Požegi broj: Gž Ovr-539/2016-2 od 24. kolovoza 2016. moli aktivizam prvostupanjskog suda.

Spisu ovršnog predmeta prileži i dopis Centra za socijalnu skrb Nova Gradiška kojim se Općinski sud u Novoj Gradiški izvještava o prijedlogu oca mlt. djeteta (ovrhovoditelja) vezano za ostvarivanje susreta i druženja s mlt. djetetom.